

аднекуль з-за мяжы, вядома ж, у *балоньні*. Сядзяць яны за чаркаю з Уладзімерам Караткевічам і разважаюць. Адам кажа: „Штучныя тканіны там танныя, вось мой плашч каштаваў пляшку гарэлкі“. На гэта задуменны Ўладзімер зазначае: „Затое якая там гарэлка танная...“

Банан

Сяргей Харэўскі

Гэтая трапічная садавіна ўпершыню з'явілася ў Беларусі ў XVIII стагоддзі, калі ў магнацкіх рэзідэнцыях завялі моду на экзатычныя аранжарэі. Але нішто ня вечнае, прагналі панаў, і ня стала *бананаў*.

Вярнуліся яны на сталы беларусаў толькі ў 70-ыя гады нашага стагоддзя як прыклад салідарнасьці з народамі Афрыкі ды Азіі, якія абралі сацыялістычны шлях. Аднак другім пачуцьцём, пасья гонару за братнія народы, было глыбокае расчараваньне. Мякаць дзіўнага плоду, якая пахла шампунем, была слотнаю і коўткаю, ажно ледзьве можна было разамкнуць пашчэнікі. У тыя гады *бананы* ў Беларусь завозілі зьлёненымі й няспелымі, каб была магчымасьць іх доўга перахоўваць у непаваротлівым савецкім гандлі. „*Дастаць банана*“ — у 70-ыя гады азначала выпадкова набыць добра вядомую з кніжак, але невядомага спосабу ўжываньня садавіну. Вынаходлівыя беларусы, каб даспяліць, клалі іх на ацяпляльныя батарэі альбо замарожвалі ў лядоўках, а пасья аблівалі кіпенем...

У 1980 годзе падчас сусьветнае Алімпіяды ў Менску нарэшце з'явіліся добрыя, сьпелыя й духмяныя *бананы*, але іх пасьпяхова зьелі студэнты з тых самых братніх краін Азіі і Афрыкі.

Напрыканцы 80-х значэньне слова „*банан*“ рэзка пашырылася. „У вушах *бананы*“ — гэта стан пахмелья. „*Банан*“ — штаны моднага калісьці крою, завужаныя ніжэй лытак. Новыя моды!

„Рускі! Біг-*банан*! — крычалі зьбянтэжаным беларусам у вясёлых кварталах заходніх сталіцаў. Гэты эўфэмізм, аднак, у нашай мове не прышчапіўся.

Затое беларуская моладзь добра засвоіла значэньне гэтага слоўца ў сэнсе міліцэйскае дубінкі. Не адзін дэманстрант „дастаў“ амонаўскага „*банана*“. Упершыню гэтка *бананы*“ былі шырока ўжытыя падчас шэсьця на Курапаты ў 1989 годзе. З таго часу гэтых *бананаў* ды іх мадыфікацыяў істотна паболела. З'явіліся дубінкі даўжэйшыя і таўсьцейшыя, з рознымі тронкамі, з электрашокерамі і вельмі эфэктыўныя, са схаванымі шыпамі, якія разьдзіраюць вопратку і скуру. Беларусь стала вялікай аранжарэяй міліцэйскіх *бананаў*.

А для большасьці беларускае дзятвы *банан* — садавіна па-ранейшаму далікатэсная.

Балота

Антаніна Хатэнка

Здаўна-спрадаўна жыве ў беларусаў паданьне, як у *багне-балоце* агні начамі сьвецяцца, запаленыя мітыгчным *Балотнікам*. Здавён *балота* палохе і насыцярожае. Аж да таго, што захацелі людзі асушыць яго. Хацелі з *дрыгвы* сухімі вылезьці. Але ж мы — „*людзі на балоце*“.